

Sygn. akt. I ACa 137/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<u>Przewodniczący</u>	SSA Marek Klimeczak
Sędziowie:	SA Dariusz Mazurek (spraw.) SO del. Bogdan Ziemiański
Protokolant:	st. sekr. sądowy Aleksandra Szubert

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2014 r. na rozprawie

sprawy z powództwa **A. K.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W.**

o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowania

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 23 grudnia 2013 r., sygn. akt I C 1421/11

I. **o d d a l a** apelację,

II. **z a s ą d z a** od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód A. K. domagał się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) – następcy (...) S.A. - kwoty 41 000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 9 lipca 2011 roku oraz kwoty 59 353 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwu.

Ponadto domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 41 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 10 lipca 2011 roku tytułem zadośćuczynienia i kwotę 33 097 zł 75 gr tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 9 grudnia 2011 roku.

Dalej idące żądania pozwu Sąd Okręgowy oddalił i orzekł o kosztach sądowych i kosztach procesu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że rozstrzygnął sprawę w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Jako okoliczności bezsporne Sąd Okręgowy przyjął, że w dniu 9 lipca 2010 roku powód kierując pojazdem samochodowym brał udział w wypadku drogowym spowodowanym przez J. B., również kierującego samochodem objętym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy zawartej z poprzednikiem pozwanego Towarzystwa (...). Powód A. K. doznał obrażeń ciała w postaci skomplikowanego wielodłamowego złamania panewki stawu biodrowego a ponadto utraty zęba oraz rany wargi z dwu centymetrową trwałą blizną. Po wypadku powód został przewieziony do szpitala gdzie zastosowano leczenie operacyjne polegające na repozycji i zespoleniu złamania panewki stawu biodrowego. Powód leczony był przez okres dziesięciu dni, a po opuszczeniu szpitala leczył się w Poradni Urazowo Ortopedycznej Szpitala Wojewódzkiego(...) w R. aż do 20 września 2011 roku. Przed wypadkiem powód od 17 czerwca 2008 roku pracował na stanowisku stolarza u pracodawcy holenderskiego na podstawie umowy o pracę zawartej za pośrednictwem biura pośrednictwa pracy. W okresie niezdolności do pracy powód otrzymywał z KRUS zasiłek chorobowy w wysokości 10 zł dziennie, a ogólna suma zasiłku wypłaconego powodowi wyniosła 3470 zł. Pismem doręczonym pozwanemu 9 czerwca 2011 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 55 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 40 752 zł tytułem odszkodowania. Po wszczęciu postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał powodowi kwotę 15 000 zł tytułem zadośćuczynienia, ale wypłacił 9000 zł oceniając, że powód w 40 % przyczynił się do powstania szkody na skutek nie zapięcie pasów bezpieczeństwa. Pozwany odmówił powodowi wypłaty odszkodowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód w czasie jazdy samochodem miał zapięte pasy bezpieczeństwa. Uraz kończyny dolnej lewej spowodował u powoda znaczne ograniczenie zdolności samoobsługi przez 3 miesiące, a do chwili obecnej nadal ogranicza w stopniu średnim wydolność kończyny dolnej prawej z powodu dysfunkcji nerwu kulszowego. Nadal utrzymują się zaburzenia czucia unerwienia nerwu kulszowego. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że u powoda rozwinię się zaawansowana choroba zwyrodnieniowa stawu biodrowego i będzie zachodzić konieczność całkowitej wymiany stawu biodrowego. Do chwili obecnej powód odczuwa skutki wypadku. W okresie od 2 lipca 2010 roku do dnia 20 września 2011 roku powód był niezdolny do pracy. Przed wypadkiem pracował w H. w cyklach po sześć tygodni przedzielonych dwu i trzy tygodniowymi pobytami w Polsce. Wynagrodzenie powoda za godzinę pracy wynosiło 8,40 EUR netto. W okresie przed wypadkiem powód pracował średnio po 17 godzin miesięcznie, a jego średnie wynagrodzenie miesięczne wynosiło 1216 EUR brutto, w okresie gdy świadczył pracę. Przeciętnie miesięcznie powód osiągał wynagrodzenie w wysokości 924 EUR. Powód ponosił koszty utrzymania w wysokości około 20 EUR tygodniowo oraz koszty dojazdu po do Polski raz na 6 tygodni płacąc średnio około 370 siedemdziesięciu złotych za bilet w obie strony.

W oparciu o dokonane ustalenia faktyczne i przeprowadzoną ocenę materiału dowodowego Sąd Okręgowy rozważył zasadność żądań powoda oparciu o przepisy art. 822 k.c. i art. 34 ust. 1 i następne ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Oceniał wbrew twierdzeniom pozwanego, że okoliczności faktyczne sprawy nie uzasadniały ustalenia przyczynienia się powoda do powstania szkody. Dokonując oceny wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia w oparciu o wszystkie okoliczności istotne dla określenia rozmiaru krzywdy powoda Sąd Okręgowy wziął pod uwagę skutki jakie dla aktywnego młodego człowieka wynikały z odniesionego kalectwa, okres leczenia powoda, zastosowane leczenie i związane z tym dolegliwości bólowe oraz niekorzystne rokowania co do stanu zdrowia powoda na przyszłość. Na tej podstawie ocenił, że wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia powinna być nie mniejsza niż 50 000 zł. Powołując się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony wyroku z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie sygnatura akt I CSK 243/10 Sąd Okręgowy ocenił, że odsetki ustawowe od kwoty zadośćuczynienia należą się powodowi od daty w której pozwany winien spełnić świadczenie w związku ze zgłoszonym żądaniem wypłaty odszkodowania.

Sąd Okręgowy ocenił, że roszczenie o odszkodowanie znajduje uzasadnienie w przepisie artykuł 444 § 1 k.c. Poniesiona przez powoda szkoda wyraża się w utracie korzyści, których powód nie osiągnął w związku z niezdolnością do pracy.

Opierając się na swoich ustaleniach sąd ocenił, że powód był niezdolny do pracy przez okres czternastu miesięcy i osiemnastu dni i mógł w tym czasie osiągnąć wynagrodzenie w wysokości 934 EUR miesięcznie. Od kwoty możliwych korzyści jakie mógł osiągnąć powód Sąd Okręgowy odjął koszty utrzymania jakie ponosił powód oraz kwoty zasiłku chorobowego wypłaconego przez KRUS, które w ocenie Sądu zmniejszyły wysokość szkody majątkowej poniesionej przez powoda. Na podstawie art. 455 w związku z 481 k.c. Sąd Okręgowy ocenił, że odsetki ustawowe od kwoty zasądzzonego odszkodowania należne są powodowi od następnego od dnia od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu i kosztach sądowych Sąd Okręgowy wskazał art. 100 k.p.c. i biorąc pod uwagę stosunek w jakim strony uległy w swoich żądaniach, na tej podstawie rozdzielił koszty procesu i koszty sądowe pomiędzy stronami.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany, który we wniesionej apelacji zaskarżył wyrok co do pkt I w zakresie ustawowych odsetek zasądzonych od kwoty zadośćuczynienia za okres od 10 lipca 2011 do dnia wyrokowania oraz co do pkt II w zakresie ustawowych odsetek zasądzonych od kwoty odszkodowania za okres od 9 grudnia 2011 do dnia wyrokowania.

Apelujący zarzucił wyrokowi w zaskarżonej części naruszenie prawa materialnego art. 481 k.c. w związku z art. 445 k.c. oraz art. 444 k.c. przez zasądzenie od należności głównej tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania odsetek za okres wcześniejszy niż data wyrokowania.

Wskazując na powyższą apelujący domagał się u zmiany orzeczenia w zaskarżonej części poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania od dnia 23 grudnia 2013r. Ponadto domagał się zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podnosił, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, że w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania. Podnosił, że odszkodowanie nie może być wyższe od doznanej szkody i zasada ta sprzeciwia się zasądzeniu odsetek za opóźnienie w wypłacie odszkodowania w rozmiarze w jakim łącznie z odszkodowaniem przewyższałyby one wartość szkody. Pozwany argumentował, że ostateczna wysokość należnego powodowi odszkodowania została określona przez sąd dopiero w wyroku po przeprowadzeniu postępowania dowodowego na okoliczność rzeczywistego rozmiaru szkody poniesionej w związku ze zdarzeniem wywołującym szkodę.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację pozwanego zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Dla oceny zasadności zarzutów apelacyjnych pozwanego istotne znaczenie miały elementy stanu faktycznego w oparciu o które Sąd Okręgowy ustalił, że powód wezwał pozwanego pismem doręczonym pozwanemu w dniu 9 czerwca 2011r. do spełnienia świadczenia określonego kwotowo, tak w zakresie zadośćuczynienia jak i odszkodowania. Okoliczności tej pozwany nie kwestionował, wobec czego Sąd Okręgowy uznał ją za bezsporny element stanu faktycznego.

Pozwany zajmując w apelacji odmienne od tych ustaleń stanowisko, twierdził, że wysokość szkody tak na osobie powoda jak i w jego sferze majątkowej została ustalona według stanu na dzień wyrokowania, ale zmiany swojego stanowiska w żaden sposób nie uzasadnił. W szczególności nie wskazał żadnych okoliczności, które zgodnie z cytowanym przez pozwanego w uzasadnieniu apelacji poglądem Sadu Najwyższego mogły mieć wpływ na prawidłowe określenie daty wymagalności żądania.

Jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy ustalił, że w dacie wezwania pozwanego do spełnienia świadczenia znane były stronom podstawy faktyczne do ustalenia zakresu szkody doznanej przez powoda tak w sferze materialnej jak i co do zakresu krzywdy. Okoliczności te w ocenie Sądu Apelacyjnego miały decydujące znaczenie dla prawidłowego określenia przez Sąd Okręgowy daty w jakiej świadczenia, które miał obowiązek spełnić pozwany na rzecz powoda na podstawie art. 34 ust. 1 i następne ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych(...) stały się wymagalne.

Na tle przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych(...) aktualnie judykatura wykształciła pogląd zgodnie z którym o ile uprawniony do świadczenia dokonując zgłoszenia szkody wskaże konkretną kwotę do uiszczenia której wzywa ubezpieczyciela, to zdarzenie to należy ocenić na podstawie art. 455 w związku z art. 481 § 1 k.c. jako inicjujące bieg terminu oznaczony dla ubezpieczyciela w art. 14 ust. 1 ustawy do spełnienia świadczenia w terminach określonych tym przepisem. Poglądy te podziela również Sąd Apelacyjny w Rzeszowie (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 czerwca 2013r. sygn.. akt ACa 120/13) w składzie rozpoznającym apelację pozwanego w niniejszej sprawie.

Niezależnie od prezentowanych w apelacji pozwanego i odpowiedzi na apelację wniesioną przez powoda poglądów Sądu Najwyższego taka linia orzecznicza podzielana jest obecnie w orzecznictwie sądowym powszechnie (vide: wyroki Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 marca 2014r. sygn. I ACa 849/13, z dnia 11 grudnia 2013r. sygn.. I ACa 584/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013r. sygn.. I ACa 494/13, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 czerwca 2013r. sygn.. I ACa 539/13). Omawiając tę kwestię Sąd Apelacyjny uważa za konieczne powołanie poglądu Sądu Najwyższego potwierdzającego prezentowaną obecnie linię orzeczniczną, zgodnie z którym ” Jest zasadą, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.).”(wyrok S.N. z dnia 18 lutego 2010r. sygn.. II CSK 434/09). Dlatego również w ocenie Sądu Najwyższego zawartej w uzasadnieniu cytowanego wyroku jeżeli powód żąda od pozwanego zapłaty określonej kwoty tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od danego dnia, poprzedzającego dzień wyrokowania, odsetki należą się zgodnie z żądaniem o ile zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście należała się powodowi tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez niego dnia.

Konsekwencją tych rozważań jest konkluzja, że poglądy na które powołał się pozwany ubezpieczyciel nie mogą być zaakceptowane w świetle okoliczności faktycznych i prawnych niniejszej sprawy. Tym samym należało ocenić, że przy rozstrzygnięciu sprawy nie doszło do naruszenia zarzucanych przez apelującego przepisów, a wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu i ustalonym przez Sąd Okręgowy faktom.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążając pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów poniesionych przez powoda zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Na zasądzone na rzecz powoda koszty składa się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika powoda ustalone w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej wynikającej z § 13 ust. 1 pkt 2 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie(...).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.